

**PRZESTRZENIE
PAMIĘCI**

INSTYTUT SOCJOLOGII

ul. Katowicka 89, 45-061 Opole
tel. +48 77 452 74 80
fax +48 77 452 74 89
socjologia@uni.opole.pl
socjologia.uni.opole.pl

PROGRAM MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ

PRZESTRZENIE PAMIĘCI

**ŚWIAT WARTOŚCI W PRZEKAZIE
MIĘDZYPOKOLENIOWYM
I MIĘDZYKULTUROWYM**

16 PAŹDZIERNIKA 2015 r.

MIEJSCE KONFERENCJI:

Collegium Civitas
Uniwersytet Opolski
ul. Katowicka 89, Opole

9.30 – 10.00 – Rejestracja uczestników

10.00 – 10.30 – Uroczyste otwarcie konferencji

JM Rektor Uniwersytetu Opolskiego – **prof. dr hab. Stanisław S. Nicieja**
Dyrektor Instytutu Socjologii – **prof. dr hab. Krzysztof Frysztacki**
Kierownik Zakładu Antropologii i Socjologii Kultury – **dr hab. Anna Barska, prof. UO**

10.30 – 13.00 – Sesja plenarna

Prowadzący: **prof. dr hab. Marek Szczepański**

1. Prof. dr hab. Joanna Kurczewska, Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Dlaczego warto w czasach trudnych dla współczesnej Europy badać pamięć lokalną?
2. Prof. dr hab. Józef Niżnik, Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Wpływ integracji europejskiej na kształtowanie pamięci i symbolizm przestrzeni lokalnej.
3. Dr hab. Leszek Korporowicz, prof. UJ, Uniwersytet Jagielloński, Współczesne przestrzenie dziedzictwa kulturowego.
4. Dr hab. Janina Hajduk-Nijkowska, prof. UO, Uniwersytet Opolski, Historia opowiadana. Etnologiczne badania nad pamięcią społeczną.
5. Dr hab. Marek Dziewierski, Uniwersytet Śląski, Topografie pamięci: miejsca, obiekty i ceremonie upamiętniające społeczności ukraińskie zamieszkałe w Polsce.

13.00 – 13.30 – Przerwa kawowa

13.30 – 14.00 – Prezentacja filmu z serii „Kresowa Atlantyda”

14.00 – 16.30 – Obrady w panelach

Panel I gr. 1. Pamięć a tożsamość

Prowadząca: **dr hab. Anna Barska, prof. UO**

1. Prof. dr hab. Jurij Babinow, Państwowy Uniwersytet w Sewastopolu, Historyczna rekonstrukcja w systemie pamięci zbiorowej.
2. Dr hab. Maciej Janik, prof. AJK, Akademia Jana Długosza w Częstochowie, Pamięć i zapomnienie. Egzystencja zabytków epigrafiki w międzypokoleniowym przekazie kulturowym.
3. Dr hab. Bogumiła Burda, dr Małgorzata Szymczak, Uniwersytet Zielonogórski, Pokoleniowa zmiana? – wizerunek Niemców w oczach polskich uczniów w świetle badań sondażowych przeprowadzonych w ramach projektu: „Badania transgraniczne w dziedzinie edukacji. Strategie kształcenia regionalnego i międzykulturowego w polsko-saksońskim regionie przygranicznym w świetle badań historycznych i socjologicznych”.
4. Mgr Blanka Rzewuska, Uniwersytet Warszawski, Katalończycy z urodzenia czy Katalończycy z wyboru? O tym, czy pamięć pokoleń decyduje o tożsamości.
5. Dr Anita Frankowiak, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Oblicza tożsamości europejskiej w polskich tygodnikach opiniotwórczych.
6. Dr Sylwia Jaskuła, Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, Wirtualizacja pamięci kulturowej.
7. Dr hab. Anna Barska, prof. UO, Uniwersytet Opolski, Odkrywanie pamięci w fotografiach rodzinnych.

Panel I gr. 2. Pamięć a tożsamość

Prowadząca: **dr hab. Anna Śliz, prof. UO**

1. Dr hab. Igor Borkowski, prof. UW, Uniwersytet Wrocławski, Pamięć jako wartość w międzypokoleniowej komunikacji społeczności zakonnych.
2. Dr hab. Stefan Bielański, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Istria i Dalmacja: zapomniane włoskie „Kresy Wschodnie”.
3. Dr hab. Piotr Wróblewski, prof. UŚ, Uniwersytet Śląski, Pamięć historyczna w rejonie Szybenik-Knin (Chorwacja). Upamiętnienie przeszłości w obszarach walk etnicznych.
4. Dr Marta Karkowska, Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Nowe formy pamiętania i upamiętniania przeszłości w międzypokoleniowej transmisji pamięci.
5. Mgr Jacek Szczyrbowski, Uniwersytet Śląski, Przekaz pamięci w sytuacji mniejszościowej na przykładzie wybranych kół mniejszości niemieckiej w powiecie raciborskim.
6. Mgr Marcelina Jakimowicz, Uniwersytet Wrocławski, My, którzy pozostali. Doświadczenia pojałtańskiej zmiany granic w pamięci ludności pochodzenia polskiego zamieszkałej na terenie Ukrainy Zachodniej.
7. Dr Marta Kubiszyn, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Miejsce rzeczywiste – miejsce wyobrażone. Dzielnica żydowska w Lublinie w okresie międzywojennym we wspomnieniach mieszkańców.

Panel I gr. 3 Pamięć a tożsamość

Prowadząca: **dr Elżbieta Nieroba**

1. Dr hab. Adam Rosół, prof. AJD, Akademia Jana Długosza w Częstochowie, Rola systemu edukacji w procesie kształtowania tożsamości narodowej.
2. Dr Barbara Rożałowska, Politechnika Śląska w Gliwicach, Miejskie transgresje w procesie kształtowania tożsamości młodych mieszczan.
3. Dr Adam Lech, Politechnika Śląska w Gliwicach, Choroby otepianie jako czynnik modyfikujący tożsamość dotkniętych nimi osób i ich opiekunów.
4. Mgr Alina Kaczmarek, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Instytucjonalizacja przekazu międzypokoleniowego. Studium przypadku braminów Konkani w Koczinie.
5. Dr Marta Łysik, Uniwersytet Wrocławski, „Kto nie wie, skąd pochodzi, zawsze źle skończy. Kto wie, skąd pochodzi, wie, dokąd idzie”*: autobiografia „dziennikawnućki.wordpress.com”.
6. Dr Ludmiła Garas, Państwowy Uniwersytet w Sewastopolu, Cechy komunikacji międzyetnicznej w polikulturowym społeczeństwie.
7. Mgr Irena Lisowska-Szron, Uniwersytet Zielonogórski, Pamięć miejsca – tożsamość miejsca na podstawie działań grupy Lubuski Produkt Tradycyjny.

Panel II. Pamięć a miejsce

Prowadząca: **dr Kamilla Biskupska**

1. Dr Magdalena Lorenc, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Benjaminowskie „Ślady” i „Aura” a konstruowanie narracji w muzeach historycznych.
2. Dr Bożena Pactwa, Uniwersytet Śląski, Tęsknota i nostalgia – pamięć utraconej ojczyzny w świadomości członków mniejszości ukraińskiej w Polsce.
3. Dr Brygida Smółka-Franke, Politechnika Śląska w Gliwicach, Przestrzeń społeczna miasta przemysłowego – ciągłość i zmiana”.
4. Mgr Marcin Maciejewski, Uniwersytet Zielonogórski, Dziedzictwo historyczne i kulturowe Żar.
5. Mgr Małgorzata Łukianow, Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Utopijne przestrzenie. Wizualne reprezentacje miast Ziem Zachodnich sprzed 1945 roku i ich dzisiejszy odbiór.
6. Dr Kamilla Biskupska, Uniwersytet Opolski „Milieux de memoire”, czyli środowiska pamięci na przykładzie Śląska Opolskiego.

Panel III. Religijność w przekazie międzypokoleniowym

Prowadzący: **dr Marek Korzeniowski**

1. Prof. dr hab. Urszula Swadźba, Uniwersytet Śląski, Czy koniec międzygeneracyjnego przekazu śląskiej religijności?
2. Ks. dr hab. Zdzisław Kupisiński, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Religijność ludowa w przekazie międzypokoleniowym na przykładzie Wigilii Bożego Narodzenia i święconki wielkanocnej.
3. Dr hab. Mirosław Murat, Wyższa Szkoła Stosunków Międzynarodowych i Amerykanistyki w Warszawie, Rola religii w harmonizowaniu przestrzeni socjo-kulturowej.
4. Dr hab. Tomas Bubik, Uniwersytet w Pardubicach, Przywódca religijny jako źródło tożsamości religijnej i narodowej: interpretacja poglądów społecznych na temat Jana Husa w czeskiej historii.
5. Dr Aldona Zakrzewska, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Szkoła katolicka

w międzypokoleniowym przekazie religijności.

6. Mgr Kamila Sawka, Uniwersytet Opolski, Obraz Matki Boskiej Wicyńskiej międzypokoleniowym „pomostem” Kresowiaków.
7. Dr Bogdan Pliszka, Politechnika Śląska w Gliwicach, „Starowiery”. Religia-naród-ojczyzna.

Panel IV. Pamięć i biografia

Prowadzące: **dr Iwona Sobieraj, dr hab. Maria Kalczyńska, prof. PO**

1. Dr hab. Joanna Maria Garbula, prof. UWM, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Historie rodzinne w narracjach dziecięcych – subiektywne sensy i znaczenia.
2. Dr Janina Radziszewska, Uniwersytet Wrocławski, Kartografia pamięci – refleksje z badań terenowych w powiecie wałbrzyskim.
3. Mgr Paweł Kozłowski, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Postpamięć i pamięć a mit Lwowa.
4. Mgr Antoni Wilgusiewicz, Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, Rodzina kresowa jako nośnik tradycji w obliczu ekspatriacji po II wojnie światowej – na przykładzie twórczości Adama Zagajewskiego.
5. Dr Łukasz Skoczylas, Instytut Socjologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, „Winni są tamtym, których już nie ma, coś dużego”. Pamięć rodzinna w motywacjach twórców poznańskich pomników.
6. Dr hab. Maria Kalczyńska, prof. PO, Politechnika Opolska, Dziedzictwo przeniesione – na podstawie badań biograficznych Kresowian na Śląsku Opolskim.
7. Dr Iwona Sobieraj, Uniwersytet Opolski, Wartości kulturowe w przekazie międzypokoleniowym polskich Kresowian.

16.30 – Uroczyste zakończenie konferencji – obiad.

